

**ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ & ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ ΟΦΕΙΛΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ 2^{ης} ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ**

Τι είναι το νέο νομοθετικό πλαίσιο για τη Διευθέτηση Οφειλών και την Παροχή 2^{ης} ευκαιρίας; Πότε θα τεθεί σε εφαρμογή;

Ο Κώδικας Διευθέτησης Οφειλών και Παροχής 2^{ης} Ευκαιρίας είναι ένα νέο νομοθετικό πλαίσιο που δίνει σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις τη δυνατότητα να διευθετήσουν όλες τις οφειλές τους, προς Δημόσιο, ασφαλιστικά ταμεία, τράπεζες, διαχειριστές δανείων και λοιπούς ιδιώτες πιστωτές.

Το Σχέδιο Νόμου χαρακτηρίζεται ως:

α) **Ολιστικό**, καθώς καταργούνται όλες οι προηγούμενες, διάσπαρτες σχετικές διατάξεις και πλέον θα υπάρχει ένα ενιαίο πλαίσιο, που θα αντιμετωπίζει συνολικά το ζήτημα του ιδιωτικού χρέους.

β) **Επιχειρηματικά παραγωγικό**, αφού δίνει τη δυνατότητα επαναφοράς των επιχειρήσεων στη βιωσιμότητα, καθώς και ωθεί στην επανεκκίνηση της επιχειρηματικότητας, μέσω της δεύτερης ευκαιρίας και προάγει την ανάκαμψη της οικονομίας.

γ) **Κοινωνικά ευαίσθητο και ισότιμο**, καθώς λαμβάνεται μέριμνα για τις πραγματικά ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, οι οποίες επιδοτούνται από το Κράτος, ενώ αποκλείονται οι στρατηγικοί κακοπληρωτές, αφού απαιτείται άρση τραπεζικού και φορολογικού απορρήτου και διενεργούνται εκτεταμένοι έλεγχοι ύπαρξης περιουσίας, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

δ) **Καινοτόμο**, αφού εφαρμόζει τις βέλτιστες πρακτικές της Ε.Ε. και εναρμονίζει την ελληνική νομοθεσία με την Ευρωπαϊκή Οδηγία 1023/2019, προβλέποντας, μεταξύ άλλων, για πρώτη φορά στην Ελλάδα, την εισαγωγή προληπτικού μηχανισμού για **την έγκαιρη προειδοποίηση του πολίτη**, έτσι ώστε να μην οδηγηθεί σε διαδικασίες αφερεγγυότητας.

ε) **Εθνικά αναπτυξιακό**, καθώς αφαιρεί τα βάρη οφειλών από τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις και έτσι απελευθερώνει τις παραγωγικές δυνάμεις της οικονομίας. Επίσης μειώνει τον όγκο των μη εξυπηρετούμενων δανείων από τις τράπεζες, έτσι ώστε αυτές να συμβάλουν στην χρηματοδότηση της αγοράς. Παράλληλα αποφεύγεται ο κίνδυνος ανακεφαλαιοποίησης, όπως έγινε στο παρελθόν.

Επίσης το νομοσχέδιο διέπεται από:

- **Προληπτικό χαρακτήρα**, αφού εστιάζει στην πρόληψη του προβλήματος της υπερχρέωσης, ώστε να αποφεύγεται η πτώχευση.
- **Ταχύτητα**, δεδομένου ότι σε 1 έτος μετά την έκδοση δικαστικής απόφασης παρέχεται απαλλαγή από όλα τα χρέη, στην πλειονότητα των οφειλετών, ενώ σε εξαιρετικές περιπτώσεις το ανώτατο χρονικό όριο της απαλλαγής είναι 3 έτη, μετά την έκδοση δικαστικής απόφασης.

**ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ & ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ ΟΦΕΙΛΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ 2^{ης} ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ**

- **Διαφάνεια**, με την ψηφιοποίηση όλων των διαδικασιών και την ύπαρξη αυτοματοποιημένης λύσης ρύθμισης οφειλών.
- **Ευελξία**, αφού πλέον υπάρχει ένα ενιαίο εργαλείο που παρέχει εναλλακτικές δυνατότητες είτε προληπτικής ρύθμισης οφειλών (με διαφόρους τρόπους εύρεσης λύσης, όπως ηλεκτρονική πλατφόρμα ή διαμεσολάβηση ή διμερής διαπραγμάτευση) είτε δεύτερης ευκαιρίας.

Το Σχέδιο Νόμου τίθεται σήμερα σε δημόσια διαβούλευση και θα αρχίσει να εφαρμόζεται από την 1^η Ιανουαρίου 2021.

Με τον τρόπο αυτό, η Κυβέρνηση θεσμοθετεί ένα συνεκτικό, συνολικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση του εθνικού προβλήματος του ιδιωτικού χρέους και την πρόληψη της συσσώρευσης νέου χρέους από φυσικά και νομικά πρόσωπα.

Ποιες είναι οι σημερινές διαστάσεις του προβλήματος του ιδιωτικού χρέους;

Η πολυετής οικονομική κρίση στην Ελλάδα είχε ως αποτέλεσμα τη συσσώρευση και διόγκωση ενός ιδιαίτερα υψηλού ιδιωτικού χρέους, οξύνοντας ένα πρόβλημα με σημαντικές κοινωνικές και οικονομικές διαστάσεις.

Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, της ΑΑΔΕ και του ΕΦΚΑ, το συνολικό χρέος του ιδιωτικού τομέα – ιδιώτες και επιχειρήσεις – ανέρχεται στα 234 δισ. ευρώ, εκ των οποίων 91,7 δισ. ευρώ ή ποσοστό 39,3% αφορά σε μη εξυπηρετούμενα δάνεια που ανήκουν στον ευρύτερο χρηματοπιστωτικό τομέα, 105,6 δισ. ευρώ ή ποσοστό 45,2% αφορά σε οφειλές προς τη φορολογική αρχή και 36,3 δισ. ευρώ ή ποσοστό 15,5% αφορά σε οφειλές προς τα ασφαλιστικά ταμεία. Οι επιχειρήσεις καταλαμβάνουν περίπου τα 2/3 του χρέους, ενώ το υπόλοιπο 1/3 αφορά ιδιώτες.

Η Κυβέρνηση προχώρησε σε μειώσεις φόρων και λοιπές αναπτυξιακές δράσεις, επιτυγχάνοντας έτσι τη βελτίωση του διαθέσιμου εισοδήματος και τη μείωση της ανεργίας. Ως εκ τούτου, οι πολίτες μπορούσαν να αντιμετωπίσουν σταδιακά την υπερχρέωσή τους.

Ωστόσο, η πανδημία του κορονοϊού επέφερε νέα οικονομική δυσκολία σε πολίτες και επιχειρήσεις, που αδυνατούν να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους και συσσωρεύουν χρέη. Συνεπώς, είναι κρίσιμο να θεσπιστούν τα κατάλληλα εργαλεία για τη διευθέτηση όλων των οφειλών τους.

Ποιες είναι οι καινοτομίες του νέου πλαισίου;

**ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ & ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ ΟΦΕΙΛΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ 2^{ης} ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ**

Περιλαμβάνει σειρά σημαντικών καινοτομιών, με κυριότερες τις εξής:

1^ο. Εισάγεται, για πρώτη φορά στην Ελλάδα, προληπτικός μηχανισμός για την έγκαιρη προειδοποίηση του οφειλέτη, έτσι ώστε να μην οδηγηθεί σε διαδικασίες αφερεγγυότητας. Ο μηχανισμός έγκαιρης προειδοποίησης θεσπίζει διαδικασίες ενημέρωσης και παροχής στήριξης στα φυσικά και τα νομικά πρόσωπα, προκειμένου να μπορέσουν να καλύψουν ή να αναδιαρθρώσουν τις οφειλές τους για να αποφύγουν τις διαδικασίες ρευστοποίησης.

2^ο. Ενσωματώνονται όλα τα επιμέρους εργαλεία ρύθμισης οφειλών που υπάρχουν σήμερα (υπερχρεωμένα νοικοκυριά, προστασία 1^{ης} κατοικίας, εξωδικαστικός μηχανισμός κλπ) σε ένα ενιαίο πλαίσιο και μια ενιαία διαδικασία. Δίδεται τέλος στον κυκεώνα διαφορετικών εργαλείων, με τις αλληλεπικαλύψεις τους, που μπερδεύαν τους οφειλέτες. Επίσης καλύπτονται τα κενά των Νόμων, που άφηναν κάποιες κατηγορίες οφειλετών χωρίς καμία λύση.

3^ο. Οι οφειλέτες που αποδεδειγμένα βρίσκονται σε οικονομική δυσκολία ή αδυναμία έχουν τη δυνατότητα να κάνουν ένα νέο ξεκίνημα, με δύο τρόπους:

- Είτε θα ρυθμίζουν όλες τις οφειλές τους.
- Είτε θα αποκτούν μία «δεύτερη ευκαιρία» μέσω της απαλλαγής από τα χρέη τους, εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος, ύστερα όμως από τη ρευστοποίηση όλων των περιουσιακών τους στοιχείων. Η δεύτερη ευκαιρία διασφαλίζει ότι τα χρέη της μιας γενιάς δεν θα μεταφέρονται στην επόμενη, διαιωνίζοντας το πρόβλημα της υπερχρέωσης.

4^ο. Εισάγεται ένα ολοκληρωμένο και αυτοματοποιημένο πλαίσιο αντιμετώπισης της αφερεγγυότητας, μέσω του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών, τόσο για φυσικά όσο και για νομικά πρόσωπα. Η διαδικασία είναι αμιγώς εξωδικαστική και εμπιστευτική μεταξύ οφειλέτη και πιστωτών. Διεξάγεται μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας και παρέχει τη δυνατότητα για την αναδιάρθρωση των οφειλών, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας «κουρέματος» της οφειλής. Η παροχή ρύθμισης αποφασίζεται από την πλειοψηφία των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, και, στην περίπτωση που ακολουθηθεί η πρόταση ρύθμισης που προέκυψε από υπολογιστικό εργαλείο, είναι υποχρεωτική η εφαρμογή της από το Δημόσιο και τους ασφαλιστικούς φορείς. Η διαδικασία διαρκεί για μέγιστο χρονικό διάστημα δύο μηνών, εντός των οποίων είτε επιτυγχάνεται ρύθμιση, είτε τερματίζεται η διαδικασία με την τυχόν άρνηση των τραπεζικών ιδρυμάτων να προτείνουν ρύθμιση ή με την άρνηση του οφειλέτη προς την προτεινόμενη

**ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ & ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ ΟΦΕΙΛΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ 2^{ης} ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ**

ρύθμιση. Κατά το χρονικό αυτό διάστημα, προβλέπεται αναστολή της αναγκαστικής ρευστοποίησης των εξασφαλιστικών στοιχείων του οφειλέτη.

5^ο. Στο πλαίσιο της αντιμετώπισης οφειλών και με σκοπό να αποφύγουν την πτώχευση, οι επιχειρήσεις δύνανται να προσφύγουν στη διαδικασία της εξυγίανσης, της οποίας το πλαίσιο εκσυγχρονίζεται, κατ' εφαρμογή της Οδηγίας **1023/2019**. Χρειάζεται η συναίνεση δύο κατηγοριών πιστωτών, αυτών που έχουν εμπράγματα εξασφαλίσεις και των υπολοίπων πιστωτών, σε ποσοστό 50% της κάθε κατηγορίας. Ωστόσο, η επιτευχθείσα με τον τρόπο αυτό συμφωνία επικυρώνεται από το δικαστήριο, μόνον εάν συναινέσει ποσοστό 60% πιστωτών όλων των κατηγοριών, οπότε στην περίπτωση αυτή επέρχεται και αναστολή των καταδικωκτικών μέτρων των ενέγγυων πιστωτών. Οι πιστωτές που μειοψήφησαν δεσμεύονται από τη συμφωνία, εφόσον ικανοποιείται η βασική αρχή της μη χειροτέρευσης της θέσης και της ίσης μεταχείρισης των πιστωτών που ανήκουν στην ίδια κατηγορία (εκτός εάν συντρέχουν σοβαροί εμπορικοί ή κοινωνικοί λόγοι). **Σημαντικό επίσης είναι ότι τα δικαιώματα των εργαζομένων δεν επηρεάζονται από τη συμφωνία εξυγίανσης και οι απαιτήσεις τους δεν καταλαμβάνονται από αναστολή καταδικωκτικών μέτρων.**

6^ο. Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η επίτευξη προληπτικής αναδιάρθρωσης οφειλών, τότε προβλέπεται η δυνατότητα πτώχευσης, τόσο των φυσικών όσο και των νομικών προσώπων. Στην περίπτωση αυτή, δρομολογείται η διαδικασία συλλογικής ικανοποίησης των πιστωτών, με ταυτόχρονη απαλλαγή του οφειλέτη από τα υπόλοιπα των οφειλών του. Στην περίπτωση των νομικών προσώπων, ήδη με την απόφαση κήρυξης της πτώχευσης αποφασίζεται η ρευστοποίηση είτε του συνόλου της επιχείρησης είτε των επιμέρους περιουσιακών στοιχείων αυτής, και αν δεν επιτευχθεί η πώληση ως σύνολο εντός 18 μηνών, εκποιούνται τα επιμέρους περιουσιακά στοιχεία. Στην περίπτωση των φυσικών προσώπων, αυτά οφείλουν να συνεισφέρουν και με τα εισοδήματά τους που υπερβαίνουν τις εύλογες δαπάνες διαβίωσης, πέραν της ρευστοποίησης των λοιπών περιουσιακών στοιχείων τους, μέχρι να επέλθει η απαλλαγή τους. Οι διαδικασίες της πτώχευσης συστηματοποιούνται και απλοποιούνται προς τον σκοπό της ταχείας διεκπεραίωσης. Στο πλαίσιο αυτό, προβλέπεται μια σειρά καινοτομιών, όπως η χρήση ηλεκτρονικών μέσων που διασφαλίζουν διαφάνεια και δημοσιότητα, η κατάργηση προσκόμισης δικαιολογητικών (τα οποία θα ανακτώνται ηλεκτρονικά), η εισαγωγή ποσοτικών κριτηρίων που θα καθορίζουν ευχερέστερα την παύση πληρωμών, η άμεση έναρξη των διαδικασιών ρευστοποίησης, η αυτόματη αναπροσαρμογή της τιμής πρώτης προσφοράς στις διαδικασίες πλειστηριασμού, εφόσον αναδειχθούν άγονοι, η βελτίωση του θεσμού των διαχειριστών

**ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ & ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ ΟΦΕΙΛΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ 2^{ης} ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ**

αφερεγγυότητας. Επίσης, θεσπίζονται απλοποιημένες διαδικασίες για τις πτωχεύσεις «μικρού αντικειμένου», έτσι ώστε να κινούνται και να περαιώνονται με ταχύτητα οι διαδικασίες κήρυξης της πτώχευσης, ρευστοποίησης και συλλογικής ικανοποίησης των πιστωτών.

7^ο. Η πτώχευση συνοδεύεται **απαρέγκλιτα από την απαλλαγή οφειλών**. Αυτή η διαδικασία υλοποιείται **γρήγορα**, μέσα σε **1 έτος**, εάν οι οφειλέτες **απωλέσουν την περιουσία τους**, εκτός αν προβληθούν ενστάσεις για δόλια πτώχευση ή απόκρυψη στοιχείων από τους πιστωτές. Σε **εξαιρετικές περιπτώσεις που οι οφειλέτες δεν διαθέτουν περιουσία**, τότε η **απαλλαγή οφειλών πραγματοποιείται σε 3 έτη**, οπότε και θα πρέπει να καταβάλουν το υπόλοιπο του εισοδήματός τους που περισσεύει μετά την κάλυψη των εύλογων δαπανών διαβίωσης.

8^ο. Δεν θα δίδεται **απαλλαγή από τα χρέη σε στρατηγικούς κακοπληρωτές**. Διενεργούνται **ειδικοί έλεγχοι και διασταυρώσεις** (π.χ. για μεταφορά περιουσίας), στην Ελλάδα και το εξωτερικό, με σκοπό την εύρεση περιουσίας.

9^ο. **Απαλλάσσονται τα μέλη διοίκησης των νομικών προσώπων που πτωχεύουν**. Επιλύεται έτσι ένα διαχρονικό πρόβλημα με την ευθύνη των διοικούντων, οι οποίοι εξακολουθούσαν να ευθύνονται για τις οφειλές της επιχείρησης, ακόμη και μετά την πτώχευσή της. Πλέον με το νέο πλαίσιο επέρχεται **απαλλαγή των διοικούντων του νομικού προσώπου που πτώχευσε**, εντός 3 ετών από την αίτηση για πτώχευση ή 2 ετών από την κήρυξη πτώχευσης (όποιο επέλθει νωρίτερα).

10^ο. **Απελευθερώνονται και αξιοποιούνται οι παραγωγικές μονάδες της χώρας**. Οι παραγωγικές μονάδες που είναι δεσμευμένες σε ατέρμονες διαδικασίες ρύθμισης ή/και πτώχευσης, **απελευθερώνονται με σκοπό την επαναφορά τους σε λειτουργία**, με την παράλληλη είσοδο εγχώριων και διεθνών επενδυτών.

11^ο. **Παρέχεται λύση στα μη εξυπηρετούμενα δάνεια**. Με τον τρόπο αυτό οι τράπεζες θα μπορούν να συμβάλλουν καθοριστικά στη χρηματοδότηση της οικονομίας.

12^ο. **Προάγεται η χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση**. Η διαμεσολάβηση αποτελεί διεθνώς την πιο διαδεδομένη εξωδικαστική διαδικασία επίλυσης ιδιωτικών διαφορών στο χρηματοοικονομικό τομέα.

**ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ & ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ ΟΦΕΙΛΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ 2^{ης} ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ**

13^ο. Αξιοποιείται η τεχνολογία. Εισάγονται νέες ηλεκτρονικές και αυτοματοποιημένες διαδικασίες, που διασφαλίζουν τη διαφάνεια, καταργούν τη γραφειοκρατία και προάγουν τον ψηφιακό μετασχηματισμό του Κράτους.

14^ο. Εισάγονται ρυθμίσεις για τη βελτίωση του θεσμού των διαχειριστών αφερεγγυότητας. Αυτοί καλούνται να διαδραματίσουν ουσιαστικό ρόλο στις διαδικασίες της πτώχευσης.

15^ο. Θεσπίζονται προστατευτικές πρόνοιες για δανειολήπτες που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικά ομάδες. Το Κράτος ασκεί επιδοματική πολιτική, τόσο προληπτικά μέσω της επιδότησης δόσης δανείου, όσο και κατασταλτικά μέσω της επιδότησης ενοικίου.

Τι θα ισχύσει με την προστασία της 1^{ης} κατοικίας και ευρύτερα τι πρόνοιες παρέχει το νέο πλαίσιο στα ευάλωτα νοικοκυριά;

Η προστασία των ευάλωτων νοικοκυριών διασφαλίζεται με την έμπρακτη στήριξη του Κράτους ως εξής:

- Παρέχοντας επιδότηση των δανείων 1^{ης} κατοικίας, στο στάδιο της συνολικής ρύθμισης οφειλών, έτσι ώστε να διασώσουν το σπίτι τους. Παρέχεται δηλαδή ένα κίνητρο επαναφοράς στη συνέπεια κάλυψης όλων των υποχρεώσεων.
- Εφόσον οι πιστωτές προβούν σε ενέργειες ρευστοποίησης της 1^{ης} κατοικίας, τότε το Κράτος παρεμβαίνει **με σκοπό να αποφευχθεί η έξωση**. Στο στάδιο της ρευστοποίησης από τους πιστωτές, παρέχεται ουσιαστική στήριξη από την πολιτεία, μέσω της δημιουργίας ενός ιδιωτικού φορέα για την απόκτηση των ακινήτων, ο οποίος θα επιλεγεί από το Κράτος, μέσω διαγωνιστικής διαδικασίας. Ο εν λόγω φορέας θα **υποχρεούται** να αποκτήσει το ακίνητο που συνιστά την 1^η κατοικία ευάλωτων κοινωνικά ομάδων, η οποία έχει δρομολογηθεί σε διαδικασία πλειστηριασμού, κατόπιν κήρυξης πτώχευσης ή αναγκαστικής εκτέλεσης. Επιπρόσθετα, ο φορέας **υποχρεούται να παραχωρήσει την κατοικία προς χρήση στο ευάλωτο νοικοκυριό για 12 έτη**, κατόπιν της καταβολής μισθώματος, το οποίο θα **υποστηρίζεται από το Κράτος**, με τη μορφή επιδόματος ενοικίου. Έτσι, αποφεύγεται μια έξωση που θα επερχόταν εάν αποκτούσε κάποιος τρίτος το ακίνητο. Επίσης, ο φορέας **υποχρεούται** να προσφέρει στον οφειλέτη τη δυνατότητα **επαναπόκτησης του ακινήτου** εντός 12 ετών.

**ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ & ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ ΟΦΕΙΛΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ 2^{ης} ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ**

Ποια είναι τα κυριότερα προβλήματα των πλαισίων αντιμετώπισης του ζητήματος της υπερχρέωσης από τις προηγούμενες Κυβερνήσεις;

Στην προσπάθεια να αντιμετωπισθεί το πρόβλημα αυτό, οι προηγούμενες Κυβερνήσεις εισήγαγαν και εφάρμοσαν διάφορους νόμους, που δημιούργησαν ένα πολύπλοκο και μη συμπληρωματικό πλέγμα μέτρων, χωρίς τελικά να καταφέρουν να δώσουν ουσιαστική λύση στο ζήτημα του ιδιωτικού χρέους. Τα κυριότερα προβλήματα των προηγούμενων πλαισίων ήταν:

- Η πολυπλοκότητα στη νομοθεσία, που αποτέλεσε για κάποιους, στρατηγικούς κακοπληρωτές, ευκαιρία προς αξιοποίηση, προκειμένου να κερδίσουν χρόνο και να αποφύγουν την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους, επιβαρύνοντας το σύνολο της κοινωνίας.
- Η ύπαρξη κενών της νομοθεσίας, δηλαδή η πλήρης απουσία πρόβλεψης μιας λύσης για συγκεκριμένες ομάδες πολιτών και επιχειρήσεων.
- Οι σημαντικές καθυστερήσεις στην εξέλιξη των διαδικασιών, που είχαν ως αποτέλεσμα τη διατήρηση της υπερχρέωσης και των συνεπειών της για πολλά χρόνια. Ακόμη και σήμερα εκκρεμούν περίπου 70.000 υποθέσεις ρύθμισης οφειλών προς εκδίκαση στα διάφορα Ειρηνοδικεία της χώρας και οι πολίτες πρέπει να περιμένουν έως και 12 έτη, για να φτάσει η ώρα της λύσης από το δικαστήριο.
- Η δυσκολία συντονισμού μεταξύ των πιστωτών και η επακόλουθη αδυναμία τους να καταλήξουν σε μια αποτελεσματική λύση, η οποία να είναι βιώσιμη για τον οφειλέτη.

Ειδικότερα:

Η έλλειψη αποτελεσματικών εργαλείων ρύθμισης οφειλών είχε ως αποτέλεσμα την κατάληξη χιλιάδων υποθέσεων στη διαδικασία του **πλειστηριασμού**. **Οι ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί ξεκίνησαν τον Νοέμβριο 2017, από την προηγούμενη Κυβέρνηση**, και μέχρι σήμερα έχουν διενεργηθεί συνολικά πάνω από 38.940 πλειστηριασμοί ακινήτων, εκ των οποίων οι περισσότεροι, δηλ. **πάνω από 25.000 πλειστηριασμοί, διενεργήθηκαν επί διακυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ**.

Και αυτό επηρέασε και την 1^η κατοικία, αφού η προηγούμενη Κυβέρνηση έληξε την προστασία τον Φεβρουάριο του 2019 και την αντικατέστησε με ένα προσωρινό πλαίσιο προστασίας, διάρκειας 6 μηνών, που αφορούσε μία μικρή, μόνο, περίμετρο δανειοληπτών. **Όλοι οι υπόλοιποι οφειλέτες δεν είχαν καμία προστασία και καμία δυνατότητα ρύθμισης οφειλών, με σκοπό να διασώσουν την 1^η κατοικία τους και έτσι κατέληγαν στον πλειστηριασμό**. Όσον αφορά στο προσωρινό πρόγραμμα προστασίας, το οποίο έληξε στις 31/7/2020, μετά την 7μηνη παράτασή του και τις βελτιώσεις από τη σημερινή Κυβέρνηση, υποβλήθηκαν περίπου 6.200 αιτήσεις σε

**ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ & ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ ΟΦΕΙΛΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ 2^{ης} ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ**

13 μήνες, όταν στο Πρόγραμμα «Γέφυρα» οι αιτήσεις, σε 25 ημέρες, έχουν υπερβεί τις 40.000. Είναι κατανοητή σε όλους τόσο η δυσκολία του προηγούμενου προγράμματος όσο και η μη αποδοχή του από την κοινωνία.

Ειδικά ο Νόμος Κατσέλη είχε σειρά από αδυναμίες που οδήγησαν σε ευρεία κατάχρηση από τους στρατηγικούς κακοπληρωτές.

Ποια ήταν τα λάθη του Νόμου Κατσέλη και πώς καταστρατηγήθηκε;

Ο Νόμος Κατσέλη (Ν. 3869/2010), δεν τόλμησε να δώσει έμφαση στην άμεση απαλλαγή από τα χρέη και τελικά οδήγησε στη διατήρηση της υπερχρέωσης και των συνεπειών της για πολλά χρόνια. Οι οφειλέτες παραμένουν εγκλωβισμένοι σε μια κατάσταση όπου δεν γνωρίζουν ποιο θα είναι το τελικό αποτέλεσμα. Οι πολίτες έχουν άγνοια για το κατά πόσο τελικά θα κρίνει ο δικαστής εάν όντως είναι οικονομικά ευάλωτοι, εάν ασκούν σημαντική επιχειρηματική δραστηριότητα, εάν είναι επιλέξιμοι, εάν ενήργησαν με δόλο κ.λπ. Παραμένουν, δηλαδή, σε μια κατάσταση αβεβαιότητας για σειρά ετών, ενώ επιβαρύνεται η θέση τους, σε περίπτωση που προκύψει μια αρνητική έκβαση από το δικαστήριο, όπως ήδη συμβαίνει σε αρκετές περιπτώσεις.

Οι αδυναμίες του Νόμου ήταν:

- Οδήγησε ελάχιστες περιπτώσεις σε πλήρη απαλλαγή χρεών.
- Είχε πολύ μεγάλες καθυστερήσεις, αφήνοντας τους πολίτες εγκλωβισμένους στα χρέη τους και αποκλεισμένους από την οικονομική δραστηριότητα. Εκκρεμούν σήμερα περίπου 70.000 υποθέσεις προς εκδίκαση και η τελευταία δικάσιμος ημερομηνία είναι το 2032.
- Οδήγησαν σε άδικα και μεγάλου κόστους αποτελέσματα για την οικονομία, με την απουσία μέτρων ελέγχου των στρατηγικών κακοπληρωτών.

Μερικά παραδείγματα καταστρατήγησης του Νόμου Κατσέλη:

Η σημαντικότερη κατάχρηση είναι η λήψη προστασίας από όλα τα αναγκαστικά μέτρα εκτέλεσης, παρότι υπάρχει περιουσία και εισοδήματα. Επίσης, η εμφάνιση δαπανών «πολυτελείας» ως εύλογων και ανελαστικών δαπανών.

- Παράδειγμα 1: Οικογένεια με 1 τέκνο και με εισόδημα 3.000 € μηνιαίως δηλώνει ότι το τέκνο πηγαίνει σε ιδιωτικό σχολείο επί σειρά ετών και η απομάκρυνσή του από αυτό θα επιφέρει ψυχολογική βλάβη. Ως εκ τούτου, ο οφειλέτης δηλώνει ότι αδυνατεί να πληρώσει πάνω από 50 € μηνιαίως προς την τράπεζα για το στεγαστικό του δάνειο.
- Παράδειγμα 2: Οικογένεια με 2 τέκνα και με εισόδημα 4.000 € μηνιαίως δηλώνει ότι φιλοξενεί στο σπίτι άνεργο συγγενή, του οποίου καλύπτει τις

**ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ & ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ ΟΦΕΙΛΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ 2^{ης} ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ**

δαπάνες διαβίωσης. Ως εκ τούτου, ο οφειλέτης δηλώνει ότι αδυνατεί να πληρώσει πάνω από 100 € μηνιαίως προς την τράπεζα για το στεγαστικό του δάνειο.

- Παράδειγμα 3: Οφειλέτης που διαθέτει δύο σπίτια, ένα σπίτι 250 τ.μ., αξίας 350.000 €, στο οποίο υπάρχει υποθήκη και μη εξυπηρετούμενο δάνειο ύψους 300.000 €, και ένα σπίτι 50 τ.μ., αξίας 80.000 €, χωρίς υποθήκη, δηλώνει ότι το 2ο σπίτι αποτελεί την 1η κατοικία του, και άρα είναι επιλέξιμος για προστασία 1ης κατοικίας. Μετά από 3 αναβολές της δίκης, φτάνει η τελική εκδίκαση, οπότε μερικές ημέρες πριν από τη δίκη, αποσύρει την αίτησή του και προσέρχεται να ρυθμίσει τα χρέη του με την τράπεζα.
- Παράδειγμα 4: Συνταξιούχος, με οφειλές σε Τράπεζες που δημιουργήθηκαν κατά τον χρόνο που ήταν έμπορος: σύμφωνα με το Ν. 3869/2010 και τη σχετική νομολογία, δεν εντάσσονται στο πεδίο εφαρμογής αυτού και δεν μπορούν να ρυθμιστούν οι οφειλές που προέκυψαν από εμπορική δραστηριότητα, ακόμα και αν κατά τον χρόνο της αίτησης, ο αιτών δεν έχει πλέον εμπορική δραστηριότητα. Ωστόσο, αυτό κρίνεται κατά τον χρόνο έκδοσης της απόφασης. Στο μεταξύ, ο αιτών, αν και γνωρίζει ότι η αίτηση δεν θα γίνει δεκτή, την καταθέτει, καθότι με την κατάθεση πετυχαίνει αναστολή καταδικωτικών μέτρων. Παίρνει μία δικάσιμο σε απώτερο χρόνο (π.χ. 2030), καταβάλλοντας στο μεταξύ μία χαμηλή δόση για την προστασία της κατοικίας του για πολλά έτη, και μεταθέτει έτσι το πρόβλημα για το μέλλον. Στο μεταξύ, ο πιστωτής δεν μπορεί να προβεί σε καταδικωτικά μετρά (πλειστηριασμό) της κατοικίας του.
- Παράδειγμα 5: Δανειολήπτης που έλαβε δάνεια, των οποίων οι δόσεις είναι υπερπολλαπλάσιες από τα εισοδήματα που είχε κατά τη στιγμή της λήψης των δανείων: σύμφωνα με πάγια νομολογία βάσει του Ν. 3869/2010, η εν λόγω περίπτωση συνιστά χαρακτηριστική περίπτωση που κρίνεται δόλιος ο δανειολήπτης και δεν δίνει ρύθμιση των δανείων του το δικαστήριο. Επίσης κρίνεται κατά τον χρόνο έκδοσης της απόφασης. Ωστόσο, ο αιτών, αν και γνωρίζει ότι αναμένεται να κριθεί ως δόλιος, και συνακόλουθα η αίτηση δεν θα γίνει δεκτή, εν τούτοις την καταθέτει, λαμβάνει μακρινή δικάσιμο και καταθέτει τη χαμηλή δόση που όρισε η προσωρινή διαταγή, μεταθέτοντας το πρόβλημα για το μέλλον.

Τέτοια περιστατικά ήταν εφικτά από στρατηγικούς κακοπληρωτές, εξαιτίας της απουσίας ελέγχων κι διασταυρώσεων.

Πλέον, η Κυβέρνηση προχωρά σε μια σειρά από μέτρα, έτσι ώστε να αντιμετωπίσει τις ανωτέρω αδυναμίες του Νόμου και να επιτύχει την επιτάχυνση της εκδίκασης όλων των εκκρεμών υποθέσεων, εντός του 2021, με την αξιοποίηση της

**ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ & ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ ΟΦΕΙΛΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ 2^{ης} ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ**

τεχνολογίας, όπου μέσω μιας ηλεκτρονικής πλατφόρμας θα ελεγχθούν όλες οι αιτήσεις και έτσι θα διαπιστωθεί ποιοι είναι επιλέξιμοι και ποιοι δεν είναι. Με τον τρόπο αυτό θα επέλθει επιτέλους η διάκριση μεταξύ ευάλωτων και μη νοικοκυριών, καθώς και στρατηγικών κακοπληρωτών.

Όσον αφορά στη **ρύθμιση οφειλών των επιχειρήσεων**, είναι χαρακτηριστικό ότι στον λεγόμενο «εξωδικαστικό» εισήλθαν στην πλατφόρμα 63.400 επιχειρήσεις και επαγγελματίες, αλλά μόνο 7.300 κατάφεραν να υποβάλουν την αίτησή τους, ενώ εξ αυτών μόλις 2.200 ολοκλήρωσαν επιτυχώς τη διαδικασία.

Τα παραπάνω αναδεικνύουν την ανάγκη για ένα νέο ολιστικό, συνεκτικό πλαίσιο, που θα περιλαμβάνει μέτρα πρόληψης της αφερεγγυότητας ή εξόδου από αυτή, θα ενθαρρύνει και θα υποστηρίζει τις συναινετικές λύσεις, θα εξασφαλίζει πόρους για τους αδύναμους και παράλληλα θα αποκλείει τους στρατηγικούς κακοπληρωτές.

Θα ζημιωθεί το Δημόσιο από αυτόν το Νόμο;

Μέσω του νέου Νόμου θα προκύψουν διαγραφές οφειλών και προς το Δημόσιο, όπως αναλογικά θα προκύψει και προς τους υπόλοιπους πιστωτές (τράπεζες κ.λπ.). Ωστόσο, ο Νόμος περιέχει ειδικές δικλείδες ασφαλείας, έτσι ώστε το Δημόσιο να μην έρχεται ποτέ σε χειρότερη θέση από αυτά που θα λάμβανε εάν επερχόταν η πτώχευση. Παράλληλα, διασφαλίζεται, μέσω ειδικών κανόνων, ότι το Δημόσιο θα εισπράξει τέτοια ποσά, έτσι ώστε να μη θίγεται η βιωσιμότητα πολιτών και επιχειρήσεων. Συνεπώς το Δημόσιο, μεσοπρόθεσμα, θα ωφεληθεί από τις ρυθμίσεις που θα προκύψουν από αυτόν το Νόμο.

Ο νέος Νόμος αυξάνει τον ηθικό κίνδυνο;

Ο Νόμος δεν αυξάνει τον ηθικό κίνδυνο, γιατί:

- Έχει πλήρη διαφάνεια, έτσι ώστε να εντοπίζονται οι στρατηγικοί κακοπληρωτές, μέσω της άρσης τραπεζικού και φορολογικού απορρήτου και της διενέργειας ειδικών ελέγχων
- Δίνει τη δυνατότητα σε όλους όσους αντιμετωπίζουν οικονομική δυσκολία ή αδυναμία να λάβουν μια λύση στις οφειλές τους
- Έχει συγκεκριμένες, ηλεκτρονικές και γρήγορες διαδικασίες, που αποτρέπουν τις καθυστερήσεις και τις καταχρήσεις, μέσω περιττών δικαστικών προσφυγών.

**ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ & ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ ΟΦΕΙΛΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ 2^{ης} ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ**

Πώς εμπλέκονται οι επιστήμονες (π.χ. δικηγόροι, οικονομολόγοι – λογιστές, μηχανικοί) στο νέο Νόμο; Τι είναι οι διαχειριστές αφερεγγυότητας;

Όλοι οι επιστήμονες πρέπει να συμβάλλουν στην υποστήριξη των οφειλετών, με σκοπό να αντιμετωπίσουν την υπερχρέωση, να λάβουν τις ορθές αποφάσεις και να προβούν στις δέουσες ενέργειες. Ειδικότερα:

- Οι δικηγόροι παρέχουν νομικές συμβουλές στους οφειλέτες, έτσι ώστε να διασφαλίσουν τα δικαιώματά τους και να γνωρίζουν τις υποχρεώσεις τους.
- Οι οικονομολόγοι – λογιστές εκπονούν οικονομικές μελέτες βιωσιμότητας, μέσω των οποίων προτείνονται λύσεις ρύθμισης οφειλών.
- Οι μηχανικοί – εκτιμητές ακινήτων καθορίζουν την αξία των περιουσιακών στοιχείων.
- Οι διαχειριστές αφερεγγυότητας καλούνται να διενεργήσουν τις διαδικασίες της πτώχευσης φυσικών και νομικών προσώπων. Πλέον μπορούν να ασκήσουν τα εν λόγω καθήκοντα δικηγόροι, οικονομολόγοι – λογιστές, καθώς και εταιρείες (ελεγκτικές συμβουλευτικές, δικηγορικές), εφόσον διαθέτουν την απαιτούμενη τεχνογνωσία και πιστοποίηση. Το έργο τους εποπτεύεται από ειδική επιτροπή.